

Osim najistaknutijih kontradikcija o kojima smo na Biltenu već opširno pisali, poput one o diverzifikaciji energetske izvora koja u praksi rezultira sve većom ovisnošću o ruskom plinu; ili one o ujednačavanju i liberalizaciji energetskog tržišta cijele EU, što pak samo što nije rezultiralo smrću socijalne cijene struje na istoku Europe; ili o sustavima subvencija obnovljivih izvora energije koje rezultiraju narodnim antagonizmom protiv "obnovljivaca" zbog rastuće cijene struje, iduća izrazito bitna kontradikcija ona je o ugljikovim bodovima (EU ETS shema).

EU je prošloga mjeseca donijela novu shemu ugljikovih bodova koja je ponovno, zbog lobističke sile teških industrija (predvođene ovaj put ArcelorMittalom, Njemačkom i Belgijom), rezultirala suprotnim od onoga što se željelo postići (smanjenje CO₂ u atmosferi). Novom shemom ugljikovih bodova, umjesto da podigne subvencioniranu cijenu EU je odlučila, ne samo ponoviti subvencije, već ponuditi besplatne džeparce za visokopećne plinove.

Industrijski pogoni 30 europskih željezara čiji je vlasnik u Europi u znatnoj mjeri ArcelorMittal uglavnom imaju filtere koji čine potrebu spaljivanja viška plina koji se dobiva u industrijskom procesu izlišnim. Takve filtere nema svega nekoliko željezara u Europi među kojima dakako i ona u Mittalova u BiH. No, usprkos filterima, neke željezare, primjerice Francuske ipak moraju povremeno spaljivati plin. Takav visokopećni plin nusproizvod je tehnološkog procesa u, a nastaje miješanjem koksa, ugljena i željezne rude. Kao takav on je višestruko opasniji od samog spaljivanja ugljena jer proizvodi dvostruko više CO₂ od običnog spaljivanja ugljena. Pri takvom spaljivanju čestice željeza i drugih spojeva hvataju se u atmosferi i prenose po okolišu, stoga su posljedice primjerice kvaliteta zraka grada Zenice i paralelno s tim povećanje povezanih oboljenja.

Politika koju je EU namjeravala provesti, bila je potpuni prestanak spaljivanja ovih plinova do 2021. Međutim, nakon intervencije industrije i njihovih lobista, stvar je, kao i obično s EU politikom, završila upravo obrnuto. Tako će željezare sada moći spaljivati visokopećni plin do 2026. i to besplatno.

Krene dobro...

I pritom cijela stvar ne bi bila možda toliko strašna da ne postoji još jedan detalj. A to je činjenica da postoji alternativa za ovaj plin, njega se naime može industrijski reciklirati provodeći ga putem termoelektričnih članaka pri čemu može stvarati istosmjernu struju. Iz toga proizlazi da EU umjesto da zaista nametne željezarijama obavezu recikliranja visokopećnog plina, ona propušta to učiniti te ne samo da ovoj industriji ne naplaćuje punu cijenu emisije CO₂ u atmosferu, već jednoj od najštetnijih tehnologija u Europi nudi obilne subvencije da nastavi zagađivati okoliš. Monetizirano li količinu električne energije

izgubljene nerekiciranjem visokopećnog plina, dobijemo iznos od 120 milijuna eura godišnje, što je struja teoretski dobivena iz visokopećnog plina, a koju bi u godinu dana potrošilo milijun ljudi. Govorimo stoga o daru EU zagađivačima u iznosu od 120 milijuna eura godišnje koji će završiti u džepovima vlasnika željezara umjesto u državnim proračunima.

Ekolozi su dakako - zgroženi. Nešto što se smatralo tehničkim pitanjem, nakon mobilizacije Njemačke i Belgije ponovno je postalo političkim pitanjem, piše Euractiv. O svemu je na kraju odlučio izravno kabinet predsjednika Europske komisije Jean-Claudea Junckera. Dok diljem svijeta glasovi o realnoj socijalnoj cijeni ekološkog zagađenja postaju sve dominantniji, pa tako čak i Forbes, Wall Street Journal ili Financial Times raspravljaju o stvarnim cijenama emisije stakleničkih plinova iz perspektive socijalne cijene sanacije ekoloških katastrofa, Europska unija usprkos svojoj razvikanoj podršci Pariškom sporazumu i dalje donosi politike koje u djelo provode mjere suprotne onome na što se EU obvezala Pariškim ugovorom. Tako je tek protekle godine donijela reformu naplate ugljikovih bodova odnosno "džeparaca" čime je podigla njihovu cijenu sa sramotnih 7 eura na trenutno rastućih 18 eura (cijena tone emisije CO₂ u EU raste već peti dan za redom pa je sa 16 eura narasla danas na 18,56). Međutim, globalne financijske institucije, pa čak i Obamina administracija, napominju kako je realna socijalna cijena CO₂ emisija od 27 do 37 (neki su izračunali cijenu i višu od 40) dolara po toni. Realna socijalnog cijena CO₂ varira iz godine u godinu, no u konačnici primjenom realne cijene emisija CO₂ može se ostvariti višestruka dobit: osiguravaju se potrebna sredstva za sanaciju šteta uzrokovanih klimatskim promjenama bez uvođenja dodatnih poreza (predložena alternativa) i izravno se smanjuje količina emisija u atmosferu.

Za sve osim za ArcelorMittal, njemačku i belgijsku industriju, uvođenje realne cijene po toni emisije CO₂ je "win-win" situacija, a s obzirom na Junckerovu odluku jasno je, još jednom, gdje točno leže prioriteti.

Izvor: bilten.org